

KUNNSKAPSARK (1.1)

FORSKNINGSETIKK

Etikk handler om at vi skal oppføre oss på en måte som ikke ødelegger for, skader eller sårer andre.

- Forskningsetikk handler om at vi ikke må gjøre forskningen på en måte som ødelegger for andre. Vi må passe på forskningsetikk i alle trinnene i forskningstrappa.
- Forskningsetikk handler om personvern, samtykke, taushetsplikt, anonymisering og sikker oppbevaring av data.

HVA ER FORSKNINGSETIKK?

- Det finnes egne lover og regler for hva som er lov å gjøre og hva som ikke er lov å gjøre når vi forsker.
- Forskningsetikk handler også om hvordan forskere og medforskere bør gå frem når de skal forske.
- Forskningsetikk handler også om holdninger og det å ville forske på en god måte.
- Forskningsetikk handler om å ta vare på de som deltar i forskningen på en god måte.

HVA ER DATA?

- Data er de svarene du får fra de som deltar i undersøkelsen.
- Data kan være tall, ord og tekst eller bilder.
- Data er informasjon og opplysninger om personer eller grupper som du har fått gjennom forskningen.

PERSONVERN

- Personvern handler om å beskytte rettigheter for personer eller grupper.
- Hvis vi trenger opplysninger om personer (for eksempel navn, epostadresse eller telefonnummer) i et forskningsprosjekt, da må vi melde det til Norsk senter for forskningsdata (NSD).
- Hvis vi trenger opplysninger om folks helse, sykdom eller behandling i et forskningsprosjekt må vi i tillegg søke Regional forskningsetisk komite (REK) om lov før vi kan gjøre det.
- NSD og REK passer på at forskningen blir gjort på en god måte.

SAMTYKKE

- Å innhente samtykke er en del av personvernet.
- Før vi starter et forskningsprosjekt må deltakerne spørres om de vil være med, og vi må innhente samtykke fra dem.
- Samtykke betyr å si ja til å være med i en undersøkelse eller et prosjekt.
- Deltakere må få god informasjon om prosjektet. Informasjonen må være lett å forstå.
- Deltakere som først har sagt ja til å være med, kan når som helst ombestemme seg og si nei og trekke seg fra prosjektet.

SIKKER OPPBEVARING

- Data, for eksempel svar på intervju eller spørreskjema, skal oppbevares på et sikkert sted slik at ingen uvedkommende får tak i dem.

DU KAN LESE MER OM TAUSHETSPLIKT OG ANONYMISERING I KUNNSKAPSARK 1.2.